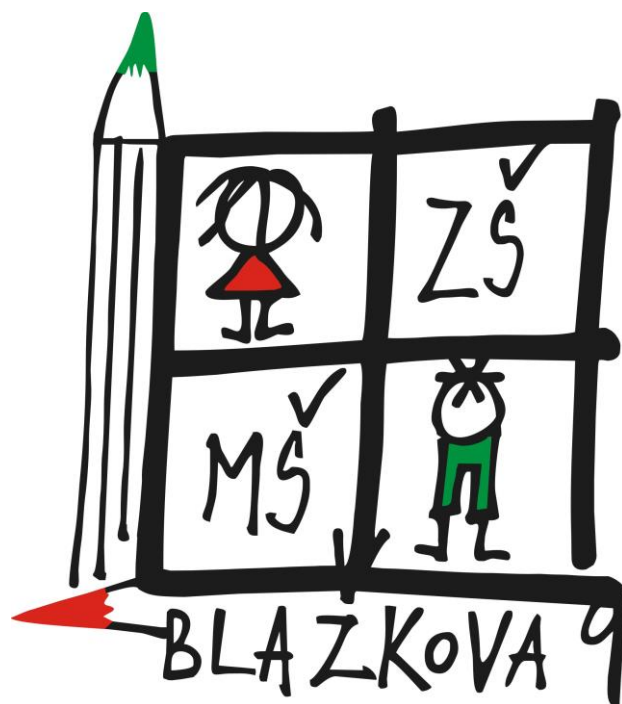

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINY

ŠKOLA PRO ŽIVOT

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA BRNO,
BLAŽKOVA 9, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
Č. J. 826/2007
VYDÁN DNE 22. 11. 2007

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

1.1. *Název programu*

„Škola pro život – se zaměřím na výuku jazyků a výpočetní techniky“

1.2. *Předkladatel*

Název školy

Základní škola a Mateřská škola Brno, Blažkova 9

Adresa školy

Blažkova 9, 638 00 Brno

Ředitel

Mgr. Petr Kapounek

Kontakty

Telefon: 548 422 740
Fax: 548 521 805
E-mail: skola@zsblazkova.cz
Web: www.zsblazkova.cz

Koordinátor ŠVP

Mgr. Alena Vepřeková (alena.veprekova@centrum.cz)
Mgr. Kateřina Jelínková (jelinkova@zsblazkova.cz)
Mgr. Zdeněk Liška (liska@zsblazkova.cz)

Zařazení do sítě škol

IZO 049 466 631
REDIZO 600 108 121
IČO 494 666 31

1.3. *Zřizovatel*

Adresa zřizovatele

Statutární město Brno
Městská část Brno – sever
Bratislavská 70, 601 47 Brno

Kontakty

Telefon: 532 151 111
Fax: 542 542 276
Starosta MČ: Ing. Bc. Sabina Tomíšková
Ved. odboru školství MČ: PaedDr. Hana Svobodová

1.4. *Platnost dokumentu*

Od 3. 9. 2012 (verze číslo 2 – srpen 2012)

Podpis ředitele: Razítko školy:

2. Charakteristika školní družiny

2.1. Charakteristika školní družiny

Snahou školní družiny je hodnotně zaměstnat děti v době mimo vyučování, prohlubovat a upevňovat znalosti a vědomosti. Při docházce do školní družiny děti plní úkoly vyplývající z celoročního plánu ŠD, věnují se zájmové, rekreační a odpočinkové činnosti.

Také ve ŠD mají děti se speciálními vzdělávacími potřebami právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření.

2.2. Materiální podmínky

Školní družina je rozdělena do osmi oddělení zpravidla podle věku dětí. Dvě oddělení využívají vlastních místností určených pro výchovnou činnost, ostatní oddělení jsou umístěna ve třídách, kde mají možnost využití relaxačních zón s kobercem.

Jednotlivá oddělení jsou vybavena hračkami a hrami přiměřeně věku dětí. Děti se SVP mají možnost využití kompenzačních pomůcek. Pro realizaci zájmových a odpočinkových činností ŠD využívá tělocvičnu, školní hřiště a rekreační louku pod školou.

2.3. Personální podmínky

Dětem se věnují kvalifikované vychovatelky, jejichž výchovné působení vychází z požadavků pedagogiky volného času.

Pokud je u žáka se SVP požadavek na přítomnost asistenta pedagoga, poskytuje se jejich služba adekvátně potřebám dítěte. Asistent pedagoga je poskytován od 3. stupně podpůrných opatření.

Děti jsou získávány ke spolupráci vhodnou motivací. Je jim zprostředkován kladný citový prožitek z navozených situací ve ŠD. Obsah činností je přiměřený věku, je kladen důraz na požadavek dobrovolnosti.

Vychovatelky se snaží, aby náplň činností byla atraktivní a pestrá. Při sestavování týdenních plánů mají děti možnost aktivní účasti na plánování, realizaci a hodnocení, což jim přináší pocit radosti a uspokojení z objevování a překonávání překážek.

Děti mají možnost seberealizace a vytváření žádoucích sociálních kontaktů.

2.4. Podmínky přijímání žáků

Školní družina je určena žákům 1. – 4. ročníku, přijímání jsou přednostně žáci 1. – 3. ročníku na základě řádně vyplněného a odevzdaného zápisního lístku.

Do ŠD může být žák přihlášen i odhlášen během celého školního roku.

Počet žáků školní družiny nesmí přesáhnout 240.

2.5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Je respektována individualita každého žáka, vytvářeno přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky integrované a žáky se specifickými vzdělávacími potřebami spolupracují vychovatelky školní družiny s třídními učiteli, výchovnou poradkyní a s rodiči.

Dle stupně a charakteru jejich vzdělávacích potřeb jsou děti začleňovány do volnočasových aktivit a jsou jim zajištěny podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.

Pro rozvoj dětí mimořádně nadaných naše ŠD nabízí další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmů.

2.6. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

Pravidla chování žáků a zajištění jejich bezpečnosti při pobytu ve školní družině jsou stanoveny v Řádu školní družiny.

Ve školní družině jsou žáci povinni dodržovat Školní řád ZŠ a MŠ Brno, Blažkova 9.

2.7. Formy činnosti ŠD

činnost nepravidelná	- je dána týdenní skladbou zaměstnání a patří sem i režimové momenty
činnost příležitostná	- významnější akce, které nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností (besídky, slavnosti, výlety)
činnost spontánní	- ranní a koncová činnost, pobyt v přírodě, výběr činnosti dle zájmu dětí
- role vychovatelky – nejen zajištění bezpečnosti, ale také navození a motivace k aktivitám dětí
- spontánní a řízené činnosti na sebe přirozeně navazují
činnost odpočinková	- aktivní, pasivní (klidové činnosti), zájmová, rekreační
příprava na vyučování	- hry, tematické vycházky, četba z knih a dětských časopisů

3. Výchovné cíle školní družiny

- **rozvoj osobnosti jedince** - jeho mravních a duchovních hodnot, získání zkušeností a informací, učení se po celý život
- **získávání všeobecného vzdělání**
- **pochopení a uplatňování zásad demokracie** – základních lidských práv, správné vztahy mezi dětmi a dospělými
- **utváření vědomí národní a státní příslušnosti** – národní, kulturní a jazykové, náboženská identita každého jedince
- **poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic** – ctít kulturní zvyky tradice jiných zemí a seznamovat se s nimi
- **získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí** – ochrana životního prostředí zdraví všech

Obečným cílem je výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka. Ve školní družině je nutné přijímat výchovu i jako specifickou formu primární prevence sociálně patologických jevů.

Preventivní výchovné programy uplatňujeme se zaměřením na tyto oblasti:

- **Výchova ke zdravému životnímu stylu** – správné stravovací návyky, pitný režim, osobní hygiena, tělesná zdatnost, rozvíjení citové stránky osobnosti
- **Posilování komunikačních dovedností** – napomáhá dětem v sociálním učení a hledání místa ve skupině – rozvoj slovní zásoby, schopnost naslouchat, kultivace slovního i mimoslovního projevu
- **Zvyšování sociálních kompetencí** – odpovědnost za své chování, pravdomluvnost, schopnost odpovědně řešit konkrétní životní situace, přijímat důsledky svého chování
- **Ovládnutí negativních citových reakcí** – vyrovnat se hrou se stresem, naučit se přijímat neúspěchy a nedostatky, přijímat důsledky svého chování
- **Schopnost najít své místo ve skupině** – poznání sebe sama, zvyšování sebevědomí kladným hodnocením, posilování pozitivního myšlení
- **Formování životních postojů** – tolerance, schopnost i ochota pomoci, posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům

4. Rozvoj klíčových kompetencí žáků

4.1. Kompetence k učení

- pomáháme dětem získávané vědomosti dávat do souvislostí
- vedeme děti k dokončení započaté práce
- učíme děti zhodnotit svoji práci
- pomáháme dětem uplatňovat získané zkušenosti v praktických situacích

4.2. Kompetence k řešení problémů

- učíme děti, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- vedeme děti k užívání logických, matematických i empirických (smysl. poznání) postupů
- motivujeme děti k uvědomování si zodpovědnosti za svá rozhodnutí

4.3. Kompetence komunikativní

- učíme děti vyjadřovat své pocity řečí, gestem
- vedeme děti k ovládnutí řeči a ke komunikaci bez ostychu s dětmi i s dospělými
- vedeme děti ke kultivované komunikaci

4.4. Kompetence sociální a personální

- učíme děti řídit svoje chování a jednání
- vedeme děti k rozhodnosti
- učíme děti odpovídat za své činnosti a projevovat ohleduplnost
- vedeme děti k rozpoznání vhodného a nevhodného chování
- učíme děti prosadit se i podřídit a umět přijmout kompromis
- motivujeme děti k uplatňování společenských návyků

4.5. Kompetence občanské

- učíme děti plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- vedeme děti k odpovědnému přístupu k úkolům a povinnostem
- pomáháme dětem uvědomovat si svá práva a práva druhých, vnímat agresivitu a šikanu
- vedeme děti k odhadování svých rizik a činností
- učíme děti být tolerantní k odlišnostem mezi lidmi
- pomáháme dětem zapojit se do kulturního dění a sportovních aktivit

4.6. Kompetence k trávení volného času

- pomáháme dětem vhodně si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- vedeme děti k tomu, aby uměly říci „NE“ nevhodným nabídkám (nebojí se)
- pomáháme dětem plnit povinnosti a závazky

5. Obsah zájmově vzdělávacího programu ŠD

Vzdělávací program ŠD vychází z konkrétních podmínek ŠD, navazuje na ŠVP I. stupně a týká se především oblasti **ČLOVĚK A JEHO SVĚT**.

Obsahem se prolínají tyto okruhy:

- **Místo kde žijeme:** vztah ke škole, městu, státu
- **Lidé kolem nás:** příbuzenské vztahy v rodině, vztahy ve škole, mezi dětmi, pravidla soužití a pravidla slušného chování, základní lidská práva a práva dítěte, principy demokracie
- **Rozmanitosti přírody:** rozmanitosti živé i neživé přírody, roční období a jejich proměny vliv člověka na přírodu a její ochrana
- **Lidé a čas:** báje, regionální pověsti, tradice, zvyky, odlišnost způsobu života, orientace v čas
- **Člověk a jeho zdraví:** zdravý životní styl, pitný režim, ochrana před úrazy, udržování tělesné kondice

Děti se učí:

- pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, což vede k ucelenému pohledu na svět, poznávají sebe i okolí
- chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti
- vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na názory a podněty druhých

5.1. Místo kde žijeme

	Výchovně vzdělávací cíl	Aktivity, akce
Moje rodina Můj domov	Je schopen naslouchat názorům ostatních a porozumět jim. Komunikuje bez ostychu s dětmi i dospělými.	Beseda - vyprávění zážitků z rodiny, organizace života v rodině Rodinná alba Tradice, záliby Modelování a kreslení členů rodiny Náš dům – orientace v okolí bydliště
Naše škola	Přispívá k debatě v kolektivu a efektivně řeší dané úkoly. Vytváří si představu o sobě samém. Vyjadřuje své myšlenky a názory.	Poznávání nejbližšího okolí školy – vycházky Orientace v okolí školy Cesta do školy, bezpečnost – přechody Dopravní značky – poznávání a malování značek Dopravní soutěž Výtvarný projev na toto téma Udržování pořádku v okolí školy Bližší seznámení s prostorami naší školy – modelové situace
Kulturní a společenský život	Zná možnosti smysluplného trávení volného času. Má smysl pro naše tradice a kulturní dědictví.	Významné budovy našeho města Hrad Špilberk Divadla, kina Folklór Využití knížek, videa, encyklopedie Tematické vycházky
Policie, hasiči, záchranná služba	V případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá Rozhoduje se zodpovědně v dané situaci	Telefonní čísla – policie, hasiči, záchranná služba Poskytnutí první pomoci – beseda, ukázky, lékárnička Důležitost práce – vysvětlení, beseda

5.2. Lidé kolem nás

	Výchovně vzdělávací cíl	Aktivity, akce
Moje rodina	Uvědomuje si ohleduplnost a úctu při jednání s druhými lidmi. Zná možnosti smysluplného trávení volného času.	Vztahy v rodině, trávení společného volného času Malování členů rodiny Vyprávění o své rodině, tradice – Vánoce, Velikonoce, oslavy Rodinné vzory
Právo a spravedlnost	Uvědomuje si svá práva a povinnosti. K úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně. Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.	Výchova k toleranci a empatii (vcítění) Základní lidská práva, práva dítěte Řešení konfliktů a problémů Ochrana majetku školy a vlastního majetku Prvky mediální výchovy – co je příběh, co je fikce, co je skutečnost
Kultura	Uplatňuje společenské návyky. Zapojuje se do kulturního dění a sportovních aktivit.	Návštěva knihovny – beseda Osvojování si pravidel společenského chování Vystoupení dětí na školní akademii Vyjádření kulturního zážitku kresbou
Rozličné profese	Plní povinnosti a závazky. Chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli.	Čím bych chtěl být – beseda Zaměstnání rodičů Hra „Na řemesla“ Jak pomáháme doma

5.3. Rozmanitost přírody

	Výchovně vzdělávací cíl	Aktivity, akce
Příroda v okolí školy a domova	Má povědomí o významu zdravého životního prostředí. Má pocit sounáležitosti s přírodou.	Popis krajiny Zvířata v okolí školy – ptáci, hlodavci (Čertova rokle) Malba na téma – zvířata z naší přírody Fauna a flóra Přírodovědné vycházky Ekologická výchova
Krajina v ČR a v sousedních zemích	Získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích. Má citový vztah ke svému rodnému městu a vlasti.	Vyprávění dětí zážitků z dovolené Pohoří, řeky, mapa ČR a Evropy Národní parky ČR Multikulturní výchova Beseda – „Co u nás nemáme“ Výstava pohlednic a fotek z dovolené
Roční období	Má úctu k přírodě. Vhodně používá přírodní materiály.	Změny v přírodě – kalendář, počasí, pranostiky Písničky a říkadla na dané téma „Josef Lada dětem“ – obrázky Práce s přírodními materiály Práce na zahradě – v rodině Zvuky v přírodě Péče o květiny v herně

5.4. Lidé a čas

	Výchovně vzdělávací cíl	Aktivity, akce
Historie města Brna a našeho kraje	Respektuje historické a kulturní dědictví Využívá získané vědomosti a znalosti Získané vědomosti dává do souvislostí	Významné osobnosti regionu Život našich předků Četba – „Brněnské pověsti“ Beseda – vyprávění osobních zážitků z návštěv kulturních míst Kresba – z historie našeho města Hra – Dobyť hradu
Práce a volnočasové aktivity	Získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích Efektivně pracuje s volným časem	Režim dne Výtvarné zpracování ročních období Zvyky, obyčeje Hospodaření s časem Státní svátky, významné dny
Minulost, přítomnost, budoucnost	Vyhledává a třídí informace Ovlivňuje kvalitu společné práce	Způsob života našich předků – využití knihovny, encyklopedie, internet Technické vymoženosti minulosti a současnosti (rádio, televize...) Tradice řemesel

5.5. Člověk a jeho zdraví

	Výchovně vzdělávací cíl	Aktivity, akce
Ochrana zdraví	Chová se odpovědně s ohledem na své zdraví. Získává bezpečnostní návyky, neohrožuje sebe a ostatní. Chápe význam zákonů a společenských norem.	Právo na vlastní tělo a jeho ochranu, osobní bezpečí Péče o zdraví, otužování Zdravá výživa – denní režim Výchova k rodičovství a partnerství Hygienické návyky Pobyt na čerstvém vzduchu – vycházky do přírody
Prevence úrazu	Řídí svoje jednání a chování. Je schopný samostatného rozvoje.	Bezpečnost při hrách Vycházka s dopravní tematikou Soutěž BESIP Modelové situace

6. Časově tematický plán školní družiny

6.1. Tématický plán

Září

- Seznámení se školou, školní družinou, režimem dne, řádem ŠD
- Vzájemné seznámení dětí, soužití ve ŠD
- Hry na seznámení, komunikační hry – nonverbální i verbální
- Beseda – „Moje rodina“ – organizace a soužití v rodině, záliby, zájmy, rodinné tradice, rodinná alba
- Kreslení a modelování členů rodiny
- Malujeme zážitky z prázdnin
- Malujeme prvky našeho okolí – domy, stromy, osoby, zvířata
- Vycházky – seznámení s nejbližším okolím školy, významné orientační body v krajině, významné budovy

Říjen

- Básně a písně s podzimní tematikou, hudebně pohybové hry
- Didaktické hry – ochutnávka ovoce a zeleniny – zdravá výživa
- Výtvarné a rukodělné zpracování přírodnin, modelování ovoce a zeleniny
- Vycházky do přírody – všímáme si změn v přírodě (počasí)
- Práce s přírodním materiálem – šišky, kůra, listy, mech, kaštiny
- Komunikační hry

Listopad

- Rozvíjení komunikačních dovedností
- Relaxační hudba – poslech
- Čert a Mikuláš – rukodělné činnosti
- Drobné dárky k vánočním svátkům
- Společné hry ve třídě
- Tématické vycházky podzimní přírodou

Prosinec

- Význam vánočních svátků – zvyky, tradice
- Jak trávíme vánoční svátky doma
- Besedy na téma zvyky, tradice různých národností
- Četba pohádek s vánoční tematikou
- Poslech a zpěv koled
- Výroba vánočních ozdob, výzdoba herny
- Vycházky do zimní přírody – vánoční stromeček pro zvířata

Leden

- Mezilidské vztahy – úcta, empatie, tolerance
- Zimní sporty, hry na sněhu, stavby ze sněhu
- Poučení o bezpečnosti při zimních hrách a sportech
- Zvířata v zimě – encyklopedie
- Tělovýchovné chvílky v herně
- Pozorování změn v přírodě
- Poznávání stop ve sněhu při pobytu venku
- Sezónní sportování – bobování, sáňkování
- Zimní krajina – výtvarné vyjádření

Únor

- Zdravý životní styl, zdravá výživa

- Smyslové hry (5 smyslů)
- Beseda o práci rodičů, zdravotníků, hasičů, policie
- Vážíme si práce druhých
- Návuk první pomoci, seznámení s lidským tělem
- Sezónní sporty
- Pohybové hry v herně – kruhy, míček

Březen

- Význam četby pro děti
- Beseda – „Moje oblíbená kniha“, čtení ukázek, výstava knih
- Vycházky do přírody, probouzení jara, pozorování změn v přírodě, v zahrádkách, v lese,...
- Písničky o jaru
- Stěhovaví ptáci
- Loučení se zimou
- Skládanky z papíru - výstavka

Duben

- Velikonoce – tradice, zvyky
- Výroba velikonočních zajíčků, beránků, kuřátek
- Zdobení kraslic – různé techniky
- Zpívání velikonočních koled, recitace říkadel a básniček
- Ochrana přírody – Den Země (22. duben)
- Krásy jarní přírody – pozorování při vycházkách
- Modelování zvířat z plastelíny

Květen

- „Den matek“ – druhá květnová neděle
- Výroba dárek k svátku maminek – využití různých materiálů
- Básničky a písničky o maminách a babičkách
- Rekaxační cvičení, tanečky, říkadla
- Vycházky do přírody, poznávání květin podle atlasu
- Pozorování práce na zahradě – význam
- Kreslení a malování kvetoucích stromů – různé techniky
- Sportování na školním hřišti – míče, švihadla, lano, kruhy

Červen

- Beseda na téma „Prázdniny“ – rodinné rekreace, cestování, letní tábory
- Poučení dětí o nebezpečí úrazů, které je mohou potkat v období prázdnin
- Vycházky do přírody – poznávání lučních rostlin, rozlišování stromů podle listů a plodů
- Význam sběru léčivých rostlin
- 1. červen – Mezinárodní den dětí
- Multikulturní výchova
- Rukodělné práce – vyšívání
- Hry v přírodě
- Ochrana před sluncem – dostatek tekutin

6.2. Celodružinové akce

Děti navštěvující naši školní družinu si již zvykly na celodružinové akce a soutěže, které pořádáme pravidelně každý měsíc. Mají tak příležitost porovnat si své znalosti a dovednosti.

Všechny tyto akce slovně i obrazem (fotodokumentace) zveřejňujeme na internetových stránkách naší školy a jsou součástí ročního plánu.

7. Řád školní družiny

1. Všechny děti, které navštěvují ŠD, musí mít vyplněnou přihlášku (zápisní lístek), kterou vyplní a podepíše rodiče. Pokud se dítě ze ŠD odhláší, je tak učiněno písemně opět s podpisem rodičů.
2. Provoz školní družiny začíná v 6.30 hod. a končí v 16.30 hod. Do ranní družiny dochází děti od 6.30 hod. do 7.30 hod. a jejich přítomnost je zaznamenána v docházkovém sešitě. Z herny odchází děti v 7.45 hod. přímo do své třídy. Do odpolední družiny nastupují děti po ukončení svého vyučování. Přechod do herny zajišťují vychovatelky. Přítomnost v odpolední družině se registruje v sešitě přehledu výchovně vzdělávací práce.
3. V případě osobního vyzvedávání dítěte tak rodiče učiní do 13.45 hod. anebo potom po 15 hodině (v době od 13.45 do 15.00 hod. probíhá hlavní program ŠD a vycházky). Používají se zvonky ŠD a rodiče čekají na děti před školou. Odchody a předávání dětí se řídí údaji uvedenými na zadní straně zápisního lístku nebo písemnou omluvou (NE sms).
4. V případě nevyzvednutí dítěte do 16.30 hod. se vychovatelka pokusí telefonicky spojit s rodiči. Pokud se do 17 hod. kontakt nezdaří, volá Městskou policii – 156 nebo Policii ČR - 158.
5. Do školní jídelny odchází děti ve dvojicích společně se svou vychovatelkou. Polévku každému dítěti nalije vychovatelka a děti si potom sedají k předem určeným stolečkům. Pro druhé jídlo si chodí každý sám. Odchod z jídelny je opět společný.
6. V jídelně se mohou děti v neomezeném množství napít a v případě zájmu si ve školním bufetu zakoupit další nápoje.
7. Na toalety jsou děti pouštěny po jednom, aby vychovatelka měla přehled o pohybu dětí.
8. Na vycházku odchází s vychovatelkou maximálně 25 dětí. Děti chodí ve dvojicích, pokud vychovatelka neurčí jinak. V případě, že si děti hrají volně v přírodě, jsou poučeny o tom, kde se smí pohybovat a jak se chovat. Od 16.00 hod. jsou všechny děti shromážděny v herně oddělení I.
9. V hernách ŠD jsou dětem k dispozici školou zakoupené hry a hračky. Pokud se děti nevěnují některé ze zájmových činností, mohou si se souhlasem vychovatelky tyto hry půjčovat. Děti jsou poučeny o tom, jak s nimi zacházet.
10. Příspěvek za jedno dítě umístěné ve ŠD činí 150,- Kč za měsíc. Rodiče hradí v říjnu částku 750,- Kč za měsíce září – leden a v únoru 750,- Kč za měsíce únor – červen. Příspěvky se platí bezhotovostním převodem na účet školy s přiřazeným variabilním symbolem pro každé dítě. Příspěvek se vrací pouze v případě odhlášení dítěte od následujícího měsíce.
11. Některé děti navštěvují zájmové kroužky. Přechod do kroužků a zpět zajišťují vedoucí kroužků a vychovatelky.
12. Všechny děti ŠD jsou na začátku školního roku poučeny o bezpečnosti chování v prostorách školy i během vycházky.